

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 1

5. siječnja 2017.

cijena 200 Ft

Foto: Ákos Kollár

7. stranica

Četrdeset godina pečuškoga Hrvatskog vrtića

Croatiada 2016

4. – 5. stranica

Blagoslovljen „dragulj“

8. stranica

Kviz i natjecanje

10. stranica

Komentar

Biti, postati boljim ČOVJEKOM!

U novu, 2017. godinu ulazimo puni nade, s novim očekivanjima, s nadom u bolju, uspješniju, sretniju i ljepšu budućnost. Ali jednako tako već prvih dana nove godine postajemo svjesni da nas i dalje očekuje niz starih problema, nedovršenih planova i novih izazova. Tako je to u osobnom, obiteljskom, ali i u društvenom životu. Pitanje je samo kako i na koji način ostvariti sve ono što smo zacrtali, stavili pred sebe kao smisao i cilj, a da pri tome ostanemo LJUDI.

Razmišljajući o tome što nam općenito nedostaje u životu, još više što nam je potrebno, što želimo više nego ikada, osobno mislim da nam je potrebno znatno više uzajamnog razumijevanja, poštovanja i ljudskosti. Ne moramo razmišljati jednako, ali jednako trebamo težiti da postanemo bolji LJUDI. Bolji očevi, bolje majke, bolji članovi obitelji, ali i šire društvene zajednice, bolji prema svojim bližnjima, bolji prema svojim sunarodnjacima i prema sugrađanima. Za to nam je potrebno više skromnosti, i još više poniznosti. To nije samo vjerska kategorija, nego naprosto ljudska. Živimo u društvu u kojemu ljudi bezobzirno uzvisuju sebe, nerijetko tako da time gaze i ponizuju druge. A trebalo bi biti upravo obrnuto, da uzvisujemo druge ljude, a ne sebe, i to ne prema njihovu položaju, po dužnosti, već po njihovim dobrim djelima.

U naše vrijeme kada je popularnost važnija od djela, kada se preko noći postaje javnom „zvijezdom“ koja se i nehotice postavlja uzorom koji valja slijediti. Možda smo i svjesni da to ne valja, ali nije lako oduprijeti se nametnutome, lažnome i ispraznome što šušti poput vode iz slavine. Nije dovoljno biti samo čovjek, ako smo ljudi, trebamo to i ostati bez obzira na svoj posao, dužnost, položaj ili ulogu. Pogotovo ako smo na vlasti, ako upravljamo drugima, ako radimo i služimo drugima. Ali toga nedostaje više nego ikada prije. Čovjek je čovjeku vuk! A znamo: vuk dlaku mijenja, ali ćud nikada! Zato trebamo više poniznosti. Ako smo zajednica temeljena na kršćanstvu, nemamo prava odreći se temeljnih vrijednosti naše vjere.

Prepoznali su i to poljski katolički biskupi kada su uoči došašća za blagdan Krista Kralja u nazočnosti poljskoga predsjednika Adrzeja Dude službeno priznali Krista Kraljem države Poljske. Pri tome znakovit je nauk koji je papa Pio XI. iznio u okružnici Quas primas još davne 1925. godine: „Narode će se godišnjim slavljem ovoga blagdana podsjetiti da ne samo pojedinačne osobe nego i vladari i vlastodršci trebaju iskazati javnu čast i poslušnost Kristu.“

S. B.

Glasnikov tjedan

Ovih je dana u svom izvješću Vijeće Europe kazalo da je u Mađarskoj rasla potpora upotrebi manjinskih jezika, ali da su na tom putu potrebni daljnji naponi, donosi MTI. Odbor ministara Vijeća Europe hvali Mađarsku zbog povećanja političke potpore manjinskim jezicima, što je rezultiralo povećanjem financijskih kvota za očuvanje bogate jezične raznolikosti u državi, ali se istodobno stavlja primjedba na nedostatke kod manjinskog obrazovanja i učenja jezika, posebice kod Roma. Po izvješću, Mađarska raspolaže temeljitim i sveobuhvatnim zakonskim normama glede manjinske politike, kao i kod uporabe četrnaest službeno priznatih manjinskih jezika.

U daljnjem su priopćili primjedbu da u ispitivanom razdoblju nije otvorena nijedna manjinska škola ni dječji vrtić u Mađarskoj. Dodali su da je za sve manjine nužna izradba strukturalne i dugoročne jezične politike te nastavnih planova.

Vijeće je ocijenilo pozitivnim činjenicu da je kao rezultat mađarske manjinske politike financijska potpora kod svih manjina znatno povećana, kao i činjenicu kako trinaest ustavom priznatih manjina imaju svaka svojega samostalnoga glasnogovornika u Mađarskom parlamentu. Stručnjaci su istaknuli da su naponi uloženi posljednjih godina doveli do pozitivnih rezultata na polju nastave regionalnih (ili) manjinskih jezika.

Po njima državne manjinske samouprave i nadalje imaju važnu ulogu u očuvanju manjinskih jezika temeljem zakonskih propisa koji se primjenjuju na županijskoj odnosno mjesnoj razini. Iznesena je primjedba da sadašnji sustav centraliziranog obrazovanja i potpore temeljem natječaja daje malo prostora manjinskim samoupravama kako bi mogle održavati školu ili razrede. Izvješće poziva Mađarsku da

poduzme korake radi poboljšanja ustrojstva dvojezičnog obrazovanja i prekine s modelom obrazovanja manjinskih jezika kao predmeta.

Po mišljenju Vijeća Europe treba povećati broj onih koji znaju podučavati na manjinskim jezicima, te dodatnim propisima pomoći uvjetima podučavanja na romskim jezicima.

Naglašeno je da se znatan iskorak dogodio u pogledu njemačkoga i hrvatskoga nastavnoga gradiva, ali da su potrebna daljnja razvijanja na području pomagala za učenje jezika kod Roma, Srba, Slovaka i Slovenaca. U daljnjem su priopćili primjedbu da u ispitivanom razdoblju nije otvorena nijedna manjinska škola ni dječji vrtić

u Mađarskoj. Dodali su da je za sve manjine nužna izradba strukturalne i dugoročne jezične politike te nastavnih planova.

U izvješću je istaknuto da se romska manjina suočava s brojnim poteškoćama, ne samo pri uporabi jezika. Upozorili su kako treba spriječiti praksu da se romska djeca raspoređuju prilikom upisa u škole ili

razrede sa specijalnim nastavnim planovima. Uz to potrebno je skrenuti pozornost većinskomu društvu na snošljivost prema manjinskim jezicima i kultura s posebnim osvrtom na romsku manjinu.

U izvješću su stručnjaci naglasili: premda se regionalni ili manjinski jezici i službeno mogu upotrebljavati na sudu ili u javnoj upravi, daljnjim mjerama treba hrabriti govornike manjinskih jezika da se koriste danim pravima. Po ocjeni Vijeća Europe, u Mađarskoj je zadovoljavajuća uporaba manjinskih jezika u tiskanom glasilima i na nekim radijskim postajama, ali u većini radijskih postaja i televizija potrebni su daljnji naponi na tom polju. Podvučeno je kako unatoč znatnim novčanim kondicijama javni mediji ne zadovoljavaju potrebe govornika manjinskih jezika.

Branka Pavić Blažetin

„Četrdeset godina Hrvatskog vrtića u Pečuhu“

Umalo osam tisuća djece tijekom četrdeset godina

U Hrvatskom vrtiću Miroslava Krleže 30. studenoga priređen je svečani program pod naslovom „Četrdeset godina Hrvatskog vrtića u Pečuhu“. Nakon pozdravnih riječi, s istim naslovom, otvorena je prigodna izložba starih fotografija. Slijedio je svečani program vrtićke djece, susret sadašnjih i bivših djelatnika Vrtića te obilazak njegove nove zgrade. U program se uključio i Tamburaški sastav Hrvatske škole Miroslava Krleže.

Županijski dnevnik Dunántúli Napló u broju od 23. prosinca 1983. godine Vrtić naziva državnim pokusom i vježbaonicom budućih narodnosnih odgojiteljica koje su se školovale u pečuškoj Gimnaziji i srednjoj školi za odgojiteljice „Janus Pannonius“. Dana 1. prosinca 1976. godine u Ulici Sándora Kocziána započeo je odgoj i na hrvatskosrpskom i njemačkom jeziku. U hrvatskoj skupini rad je započeo s 23 djeteta koji su počeli dolaziti 2. prosinca, dan nakon svečanog otvaranja. S njima su radile dvije odgojiteljice: Marija Fučkar i Marija Bošnjak te dadilja Eva Filaković. Ravnateljica je bila Njemica Zugfil Jánosné.

Od 1. rujna 1977. „srpskohrvatska“ skupina dobila je mjesto u Ulici Andrása Szalajja (danas Ulica Nagy Lajos király) gdje je 42 djece smješteno u narodnosnu i 50 u mađarsku odgojnu skupinu. Potkraj 1979. godine potpuno se odvaja ustanova narodnosnog vrtića u istoj zgradi, i Hrvatski vrtić postaje samostalan. Vrtić 1982. godine pohađa 70 djece podrijetlom iz narodnosnih obitelji, o kojima se brine sedam stručnih odgojiteljica i četiri dadilje. Sve one znaju hrvatski. Vrtić postaje vježbaonicom Gimnazije i srednje stručne škole „Janus Pannonius“ za učenike koji pohađaju smjer odgojiteljica.

Od 1. rujna 1977. ravnateljica je narodnosnog vrtića Marija Bošnjak, ona sve do mirovine ostaje na tom položaju. Tih se godina prisjetila i na spomenutoj svečanosti 30. studenoga, između

ostalog ističući: Kako se vijest širila, tako je sve više roditelja dolazilo i upisivalo djecu u Hrvatski vrtić. Od 1979. Vrtić radi samostalno i počinje rad u dvije odgojne skupine. Tada smo radili u jednoj skupini s 36 do 40 djece. Godine 1983. dograđuje se i širi zgrada kako bi se osigurao prostor za tri odgojne skupine. Uvijek smo zapošljavali hrvatske osobe koje imale odgovarajuću stručnu spremu. Sudjelovali smo na brojnim stručnim usavršavanjima, imali brojna ogledna zanimanja za razne etničke skupine na gradskoj, regionalnoj i državnoj razini. Oblikovali smo plodnu suradnju sa zbratimljenim vrtićima u Osijeku i Zagrebu, osigurali boravak djece u Zagrebu, sudjelovali na raznim seminarima u Mađarskoj i Hrvatskoj. Bilo je i teških vremena. Kada je izbio Domovinski rat, mnogi su prognanici našli utočište u našem gradu, a njihova su djeca pohađala naš vrtić.

Upravo su nam ta djeca bila ujedno i od velike koristi u razvijanju jezičnoga znanja hrvatskoga jezika, a oni su pak brzo naučili mađarski jezik! Velik broj djelatnika Vrtića tijekom proteklog razdoblja otišao je u mirovinu ili nas je napustio odlazeći na vječni počinak. Neki su odlazili na nova radna mjesta, dolazili su novi djelatnici. Odlukom Skupštine grada Pečuha 2001. godine Vrtić postaje sastavnim dijelom Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže. Ali ne i prostorno, djeluje na drugome mjestu sve do jeseni 2016. Danas je Vrtić u suvremenim prostorima Odgojno-obrazovnog centra Miroslava Krleže, u kojem djeluju četiri odgojne skupine s devedesetak djece, ima svoju sambotelsku podružnicu u Jászaijevici ulici, koju pohađa petnaestak djece o kojima se brinu dvije odgojiteljice, jedna tetica, pomoćnica u kuhinji i domar. Voditeljica je sambotelske podružnice Eržika Penzeš-Deli. Voditeljica pečuškoga Hrvatskog vrtića unutar Odgojno-obrazovnog centra Miroslava Krleža jest Anka Bunjevac. U pečuškom vrtiću o djeci se brine petnaestak djelatnika.

Svečanosti 30. studenoga pribivali su među ostalima ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Gabor Győrvári, uime održavatelja Hrvatske državne samouprave predsjednik Skupštine Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp i generalna konzulica Vesna Haluga.

Branka Pavić Blažetin

Croatiada 2016 – Izlaganje projektnih tema u Santovu

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, odnosno njezina Odbora za odgoj i obrazovanje, 23. studenog u Santovu je održano već tradicionalno Predstavlanje u izlaganju projektnih tema, ove godine na temu „Naša prijateljska škola u Hrvatskoj“, koje je ostvareno s potporom Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa.

Dio sudionika

U ime domaćina okupljene učenike i nastavnike u santovačkom domu kulture pozdravio je ravnatelj škole Joso Šibalin, među njima posebno dopredsjednicu Hrvatske državne samouprave Angelu Šokac Marković i konzula savjetnika Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Nevena Marčića. Zaželjevši svima dobrodošlicu, on je napomenuo da, unatoč odazivu, zbog bolesti nisu došli učenici dvojezične osnovne škole, a lukoviška i salantska škola koje nemaju prijateljsku školu u Hrvatskoj pripremile su izlaganje na drugu temu. U ime organizatora, HDS-ova dopredsjednica Angela Šokac Marković uz ostalo je naglasila: „Odbor za odgoj i obrazovanje do sada vam je nudio raznorazne teme. Vjerujem da su one bile korisne ne samo za čitanje znanja nego da ste pripremom mnogih tema i uživali, mnogo toga nau-

Učenici pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže

čili i da ćete to koristiti tijekom svoga života. Današnja tema koju smo vam ponudili ove godine, vjerujem da je prijateljstvo, upoznavanje jedni drugih, druženje, pa se uzdam da će to prijateljstvo uroditi plodom i kada budete odrasli ljudi.“

Učenici mohačke osnovne škole

Na jednom od HDS-ovih najuspješnijih projekata u okviru Croatiade, ove godine predstavilo se deset škola s umalo stotinu učenika i pratećih nastavnika, gotovo iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj, od Bačke preko Pomurja do Budimpešte. Najviše ih je došlo iz Baranje i Podravine (pečuška Hrvatska škola Miroslava Krleže, salantska, mohačka, martinačka, lukoviška i šeljinska Osnovna škola „Géza Kiss“), zatim iz Bačke – (HOŠUD Santovo, Fancaška osnovna škola), te Pomurja (serdahelska Osnovna škola „Katarina Zrinski“) i Budimpešte (HOŠIG). Većina škola iz godine u godinu redovito nastupa na ovoj priredbi, druge se vraćaju poput Fancaške osnovne škole, a mohačka osnovna škola prvi put je sudjelovala.

Osmočlane školske družine predstavile su nam u obliku prikaza, koristeći se tradicijskim i suvremenim metodama, svoje prijateljske škole u Hrvatskoj, odnosno razna

Družina martinačke osnovne škole

Učenici lukoviške osnovne škole

zajednička druženja i programe, a škole koje nemaju prijateljsku školu istaknute hrvatske ustanove i osobe. Kao rezultat sakupljanja podataka, fotografija,

Učenici šeljinske osnovne škole

filmskih zapisa, ali i snimanja videozapisa, te intervjua, izvođenjem pjesama, igrokaza i glazbenih blokova. Tako smo primjerice upoznali suradnju budimpeštanskog HOŠIG-a sa zagrebačkom osnovnom školom u Španskom, Hrvatske škole Miroslava Krležu u Pečuhu s istoimenom zagrebačkom ustanovom, martinačke osnovne škole s osnovnom školom u Herce-

Učenici salantske osnovne škole

govcu, šeljinske osnovne škole s osnovnom školom u Grubišnom Polju, mohačke osnovne škole s prijateljskom Osnovnom školom „Dr. Franje Tuđmana“ u Belom Manastiru, santovačke Hrvatske škole s petrijevačkom osnovnom školom, i druge.

Učenici serdahelske osnovne škole

Sve školske družine nagrađene su spomenicama, a u dar su dobile i novi Hrvatsko-mađarski odnosno Mađarsko-hrvatski rječnik. Poklon-knjige im je u ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu uručio i konzul savjetnik Neven Marčić.

S. B.

Učenici fancaške osnovne škole iz Baje

Učenici santovačke Hrvatske škole

Županijsko hrvatsko natjecanje u kazivanju stihova i proze

U organizaciji Gradske knjižnice i prosvjetnoga središta „Endre Ady“ u Baji, 8. prosinca održano je već tradicionalno Županijsko hrvatsko natjecanje u kazivanju stihova i proze. U županijskom Domu narodnosti u Baji okupilo se umalo trideset učenika šest bačkih škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika: iz dviju bajskih škola s Dolnjaka i Fancage, nadalje iz Gare, Kačmara, Bačina i Dušnoka, a u pratnji svojih učiteljica koje su ih pripremile. Uime domaćina okupljene je pozdravila knjižničarka Ildika Kubatov, koja je predstavila ocjenjivački sud: Angelu Šokac Marković, Stipana Balatinca i dr. Živka Gorjanca.

bilo vrijedno doći u Baju, ako ne za drugo, onda zato što su svi obogaćeni jednom pjesmom, a drugo da su poslušali svoje prijatelje i čuli mnogo toga lijepoga. Uime svih zahvalila je organizatorici Ildiki Filaković, te poželjela svakom lijepo i sretno nadolazeće blagdane.

U nižim su razredima dodijeljena dva druga i dva prva mjesta. Tako su drugo mjesto dijelile Zora Kovač Vida (2. r.)

i Kinga Forrás (4. r.), a prvo mjesto Denis Bölcskei (4. r.) i Mirjana Goretić (3. r.). U višim razredima prvo mjesto osvojila je Dorina Szász (6. r.), a tri druga mjesta Dorka Kelemen (6. r.), Lila Ódor (6. r.) i Nora Romberszki (5. r.).

Svi sudionici nagrađeni su spomenicama i skromnim darovima, a najbolji su dobili diplome i lijepo hrvatske knjige.

Na kraju nam glavna organizatorica, knjižničarka bajske knjižnice Ildika Kubatov Filaković uz ostalo reče da već niz godina organiziraju ovo natjecanje. Zadovoljna odazivom velikoga broja pri-

javljenih, izrazila je zadovoljstvo kazivanjem stihova hrvatskih učenika. Dodala je da su potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije učenike mogli darivati lijepim i vrijednim hrvatskim knjigama i drugim izdanjima.

Dio sudionika

Nakon ždrijebanja učenici od prvog do osmog razreda, primjereno svojoj dobi, kazivali su stihove poznatih hrvatskih dječjih pjesnika, ali i domaćih autora.

Po završetku natjecanja sudionicima se obratila predsjednica stručnog suda Angela Šokac Marković, koja uz ostalo reče da nije bilo lako odabrati najbolje kazivače jer među dobrima trebalo je izabrati najbolje, a bilo je mnogo dobrih. Naglasila je da ne zna zbog čega, ali je zamjetno da su niži razredi svi s užitkom naučili i kazivali stihove, a u višima da to čine iz obveze. Ujedno je zahvalila i svim učiteljicama i učiteljima koji su ih pripremili, a svakomu je čestitala. Smatra da je

Dio sudionika

S. B.

Najbolji u kategoriji nižih razreda: Mirjana Goretić, Zora Kovač Vida, Kinga Forrás i Denis Bölcskei

Najbolji u kategoriji viših razreda: Dorka Kelemen, Nora Romberszki, Lila Ódor i Dorina Szász

Županijski Hrvatski dan i javna tribina

Hrvatska samouprava Baranjske županije 2. prosinca priredila je Županijski hrvatski dan i javnu tribinu (po zakonu obvezatan javni godišnji susret s biračima) u suradnji s Hrvatskom samoupravom sela Pogana, što je bila ujedno i tamošnja priredba pod imenom Hrvatski dan. Hrvatska samouprava Baranjske županije ukupno je u 2016. godini gospodarila s 5 001 538 Ft, od čega je imala izdataka 3 230 666 Ft.

Napunio se poganski dom kulture mještanima i Hrvatima iz drugih naselja u Baranjskoj županiji. Ne iz mnogih, ali smo vidjeli znatizeljnike, po dvoje-troje, uglavnom zastupnike hrvatskih narodnosnih samouprava, pretpostavljamo, birače iz Pečuha, Udvara, Selurinca, Semelja, Salante, Olasa, Birjana, Katolja, Foka, Martinaca, Kozara, Sukita, Mišljena, ponajviše Pogana... U Baranjskoj županiji 2014. godine utemeljeno je 34 mjesne hrvatske samouprave.

Pošto je u ime domaćina sela Pogana i tamošnje Hrvatske samouprave nazočne i ugledne goste pozdravio predsjednik Hrvatske samouprave sela Pogana Milan Sabo, počela je javna tribina Hrvatske samouprave Baranjske županije.

Nazočne je pozdravio u ime Hrvatske samouprave Baranjske županije njezin predsjednik Mišo Šarošac, a od njezinih sedam zastupnika tribini su nazočili: Brigita Štivić Sándor, Ljubica Wéber, Vera Kovačević i Milan Sabo, a nedostajale su Žuža Gregeš i Milica Murinyi Sörös.

Predsjednik Šarošac osvrnuo se na programe u 2016. godini i na financijsko stanje zaključno s 30. studenom 2016. godine.

Tekuća je godina počela teško jer zbog administrativnih grešaka Hrvatska samouprava Baranjske županije izostala je iz potpore za dodatne zadaće, tek su dobili državnu potporu za djelovanje. U 2016. godinu prenijeli su 1 389 000 forinta iz 2015. godine, što je činilo osnovu rada uz državnu potporu za djelovanje 1 563 373 Ft. (troškovi zastupnika i tekući troškovi...). Iskristili su poticaj županijskim hrvatskim samoupravama sa strane HDS-a te su dobili milijun forinta pošto su prikupili vlastiti udio. U njega je uplatilo 13 hrvatskih samouprava Baranjske županije, s ukupnom svotom od 720 000 Ft. Od Ministarstva ljudskih resursa putem natječaja dobili su 190 000 Ft te 139 165 Ft od generalnog konzulata Republike Hrvatske. Hrvatska samouprava Baranjske županije ukupno je gospodarila s 5 001 538 Ft, od čega je imala izdataka 3 230 666 Ft. Trenutno, 30. studenoga 2016. godine, na svom računu Hrvatska samouprava Baranjske županije ima 1 664 064 Ft, a u blagajni 124 100 Ft.

Šarošac reče da se hrvatske samouprave i hrvatske civilne udruge u Baranjskoj županiji mogu natjecati u fond od milijun forinti s hrvatskim programima putem natječaja koji raspisuje Samouprava Baranjske županije.

Odličje „Za baranjske Hrvate“
Mišo Šarošac uručuje Veri Kovačević.

Napomenuo je nekoliko programa kojima je samouprava dala potporu, i to: ribičko natjecanje u Mišljenu, dječji plesni tabor, hodočašće u Drvljancima, Udvarsko veselje, birjanski Hrvatski dan, put u Međugorje, poduprli su vjerski život Hrvata u Mađarskoj, martinački dječji tabor, druženje Salančana i Sumartonaca, organizirali su i podupirali boravak na Pagu i u Zadru...

Kako reče Šarošac za Medijski centar Croatica, mnoge hrvatske samouprave u Baranjskoj županiji tek životare, i zna se koje su to gdje se radi. S druge strane, u Baranjskoj županiji ima više hrvatskih mikroregija što otežava zajednički nastup i stav, pa i „druženje“ cjelokupnoga hrvatstva u Baranji. Na pitanje je li dobro da se na ovakvoj tribini ne postavi nijedno pitanje, Šarošac odgovara da je to očito znak koji pokazuje kako nema previše interesa jer da ima više interesa za ovakav rad, onda bi bilo i pitanja.

Nakon izvješća o planovima i radu Hrvatske samouprave Baranjske županije uručena su ovogodišnja odličja „Za baranjske Hrvate“, što je prije nekoliko godina utemeljila Hrvatska samouprava Baranjske županije. Ove su godine, odličja dobili Ženski pjevački zbor „Snaše“ iz Pogana i Vera Kovačević (sada zastupnica Hrvatske samouprave Baranjske županije), umirovljena odgojiteljica martinačkoga dječjeg vrtića.

Potom je slijedio program poganskoga Zbora „Snaše“ i Orkestra Vizin, zajednička večera i druženje uza svirku Orkestra Vizin.

Branka Pavić Blažetin

Odličje „Za baranjske Hrvate“ dobio je poganski ženski pjevački zbor „Snaše“.

Blagoslovljen „dragulj“ Hrvatskih Šic u nedilju radosti

Kad su skupazvonili na nediljnu mašu, ovput vjerniki u Hrvatski Šica nisu nutrastupili u crikvu, nego pred Božjim domom su jačili, potom je pak sve nazočne na molitvu pozvao István Császár, peljač Sambotelske crikvene županije, u pratnji biskupskoga tajnika Bencea Ipacsa ter Tamása Várhelyija, farnika šest sel u Pinčenoj dolini, i pomoćnoga duhovnika Richárda Inzsöla. Naime, u nedilju radosti u ovom selu je blagoslovljena obnovljena crikva Sv. Ane i štatua Blažene Divice Marije u crikvenom vrtu.

Pri svetoj maši

Unutar crikve, ka je po dokumenti sazidana med ljeti 1796. i 1798. i je zadnji put obnovljena 1993. ljeta, posebno su pozdravljeni časni gosti dr. Csaba Hende, parlamentarni zastupnik, Richárd Tircsi, peljač Odjela u Ministarstvu ljudskih resursov, Maja Rosenzweig Bajić, prva tajnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, a Vilmoš Bugnić, načelnik sela, s riči zahvalnosti se je najprlje obrnuo svim nazočnim. – Htio bih se zahvaliti ugarskoj vladi ka je sa sedam milijun forinti podupirala vanjsku obnovu naše crikve, dragulja Hrvatskih Šic, čemu je još cuj dala naša Hrvatska samouprava poldrug milijun forintov. Uz to Seoska samouprava je priskrbila štatuu u čast Blažene Divice Marije i dala ju postaviti u farskom vrtu, Gospi u čast i poštovanje, s prošnjom da nas i dalje čuva. Ali mi i dalje sanjamo, kad nutarnju obnovu

Časni gosti s domaćini

Božjega doma još kanimo napraviti – predstavio je i plan budućnosti liktar Hrvatskih Šic. – Dobar dan, dragi gosti! – s ovim hrvatskim pozdravom je nam srca razveselio, parlamentarni zastupnik

dr. Csaba Hende ki je naglasio da vjerski žitak i potpora Crikve na svakom našem naselju je od velike važnosti, jer to su naše skupne vridnosti. – Da ugarska vlada u ovom kraju nudja potporu, za to ima i poseban uzrok. Nimška i hrvatska sela u Pinčenoj dolini u dodatku s Plajgorom, s krikom vjernosti su izrazila svoju volju za Prvim svitskim bojem i Trianonskim paktom, da želju pripadati ovomu orsagu. Za ovu peldodavnu vjernost prema domovini, ku moramo stalno i ponovo spominjati, ugarskoj državi i nje vladi svenek će biti obaveza da sve moguće i nemoguće napravi za opstanak ovih zajednic – je rekao još dr. Csaba Hende na čiju inicijativu je Ugarski parlament pred dvimi ljeti posebnim zakonom priznao sela vjernosti. Pri maši zahvalnici glavni prodikač István Császár pozvao je Šičane na daljnu molitvu i iskanje Boga ter citirao nekadašnjega načelnika grada Firenze: „pravo naselje je to, kade svaki človik ima svoj dom, a Bog ima svoju crikvu“. Tako i Šičani moru od ove nedilje u lipšem domu dočekati spravišće s Gospodinom. Na kraju svete maše svim pomoćnikom ki su na bar koji način doprinesli obnovi „dragulja“ zahvalio se je i mjesni farnik Tamás Várhelyi, a predsjednik Hrvatske samouprave László Kovács je bistvao staremajke i dide da na svojem materinskom jeziku uču govoriti i moliti vlašće unuke i nadalje je redovno dopeljaju u crikvu.

Tiho

Trenutak za pjesmu
Opomena novooga ljeta

*Opet je došlo – jur po koliki put,
 Novo nam ljeto – sve nas opomenut,
 Da vrimo teče – naši danki curu,
 Bliže smo k cilju – bome, svaku uru.*

*Nisi na zemlji, da si gradiš turme
 Ke bi ti slavu po svitu širile.
 Slava će propast – a i vrimo mine,
 Tako ostaju samo uspomene.*

*Zato se bori – postignut pravi cilj,
 Ki da te spuni i va kom hinjbe nij.
 Ar čas na zemlji vrimo je za djelo,
 Da b' ti se ono dobro ugodalo.*

*Ostavi slijeda u 'vom novom ljetu.
 U ovom prolaznom našem životu,
 Ko brzo mine, kot i glas po zvoni
 I u nepovrat – sve nas tira, goni...*

Anton Slavić

„Concordia discors Hrvatima izvan domovine“

Želimo vam predstaviti Zbor Concordia discors koji je gostovao u Pečuhu na poziv dr. Stjepana Blažetina, ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, kako bi u sklopu OFF programa XIII. Međunarodnoga kroatističkog znanstvenog skupa, koji je okupio kroatiste i slaviste te znanstvenike drugih profila iz Mađarske, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije (Vojvodine), Slovenije, Austrije, Slovačke, Poljske, Rumunjske, 21. listopada 2016. održao cjelovečernji koncert za pamćenje.

Akademski zbor Filozofskog fakulteta u Zagrebu Concordia discors izveo je pečuški nastup strastveno i poletno kako i doliči mladim i raspjevanim ljudima, predočeci nam svu ljepotu zborškoga pjevanja i hrvatske pjesme, bogatog raspona, nastupajući u svečanoj dvorani Skupštine Baranjske županije, te na otvorenome prostoru u Sigetu ispred spomenika Zrinskom pjevajući ariju iz opere Ivana pl. Zajca „U boj, u boj...“ koja se orila do neba. Mislav Matišić pozdravio je u ime Zbora nazočne i zahvalio Stjepanu Blažetinu na pečuškom gostovanju. U sklopu gotovo dvosatnoga programa izveli su sljedeće skladbe: Narodna, obradba Dinko Fio *Dobra večer, ružo moja*; Krsto Odak *Svet i Blagoslovljen* iz Staroslavenske (Glagoljaške) mise, br. 2, op. 34; Dimitrij Stepanović Bortnjanski *Iže Heruvimi* (Kerubinska himna br. 7); Vlado Sunko *Zdravo, Marijo*; László Halmos *Jubilatē Deo*; Kršimir Magdić *Misao svijeta*; Ivan pl. Zajc Recitativ i romanca *Jelene* iz opere *Nikola Šubić Zrinski*, solo: Mia Malezija uz glasovirsku pratnju Kristine Orvos; Zoltán Kodály *A csitári hegyek alatt*, solo: Mia Malezija uz glasovirsku pratnju Kristine Orvos; Elvis Stanić – obradba Joško Čaleta *Naranča*, solistice: Ivana Klubička i Mira Crnčić; Josip Hatze *Slavonska rapsodija*; obradba: Bogdan Babić *Dalmatinski koloplet*; Vlado Špoljarić prema zapisima Vinka Žganca *Zagorski svati*; narodna, obradba Joško Čaleta *Svetoj žrtvi Uskršnjici*; Zdenko Runjić *A vitar puše*; Carly Simon arr. Craig Hella Johnson *Let the River run*; Neno Belan, obradba: Olja Desić *Oceani ljubavi* solo Mira Crnčić.

Zbor djeluje od 2010. godine te okuplja stotinjak članova. Svoj pečuški nastup složili su u sklopu projekta „Concordia discors Hrvatima izvan domovine“. Koncertom su prikazali šaroliku hrvatsku folklornu baštinu od Dalmacije do Slavonije, uglazbljene stihove hrvatskih antologijskih pjesnika, sakralne klasike, ali i zapjevali popularne strane melodije.

Oduševljeni su bili prijmom, a posjetili su i Siget kako bi kod spomenika Nikoli Zrinskom Sigetkom zaneseno zapjevali U boj, u boj... Kako kaže dirigentica Marina Jurković u povratku prema Zagrebu vodili su se logikom povezivanja regije koju je granica razdvojila prije stotinu godina te su tako simbolički povezali hrvatsku i mađarsku Baranju održavanjem koncerta u malome šokačko-hrvatskom mjestu Dražu, 22. listopada u tamošnjoj crkvi sv. Barbare. Zbor u svojem radu sustavno potiče glazbeno stvara-

laštvo studenata te naglasak daje djelima hrvatskih skladatelja, a njeguje i folklorne napjeve te svjetovna i crkvena djela klasičnih i suvremenih skladatelja. Osim mješovitoga zbora djeluju i ženski zbor, muški zbor te ženska klapa.

AZ FFZG *Concordia discors* djeluje od 2010. godine, a danas broji stotinjak članova, ponajprije studenata Filozofskog fakulteta. Od osnutka do danas Zbor je postigao istaknute rezultate, među kojima se ističu: posebna rektorova nagrada za izvedbu Velike mise u c-molu, KV 427 W. A. Mozarta u Zagrebu 2014., nastup na manifestaciji *Europe sings* povodom Dana Europe u Beču 2014., treće mjesto u završnici natjecanja *Do posljednjega zbora* (HRT, svibanj 2012.), zlatne plakete u B kategoriji i posebna nagrada – prijelazni pehar Hrvatskoga društva skladatelja za najbolju izvedbu skladbe hrvatskog autora na natjecanjima pjevačkih zborova u Zagrebu, dvije zlatne plakete na natjecanju *Canta al mar* u Španjolskoj (2012.), tri na natjecanju *Venezia in Musica* 2013. te tri u Pragu (*Praga cantat*) 2014. godine. Zbor je 2015. godine održao zapažen koncert u okviru manifestacije *Dani Balinta Vukova* u Subotici, te potkraj iste godine osvojio srebrnu plaketu na međunarodnom natjecanju zborova u Bratislavi. U sezoni 2016./2017. Zbor planira održati niz koncerata i prigodnih nastupa na matičnom Fakultetu, na Sveučilištu i u inozemstvu: nakon koncerta u sklopu 13. međunarodnoga kroatističkog znanstvenog skupa u Pečuhu i koncerta u Dražu, u planu su natjecanja u Veroni i Krakovu.

Smjernice koje su utkane u način rada ovoga Zbora povezane su s duhom Filozofskoga fakulteta koji u svome sastavu ima mnoštvo različitih smjerova i načina razmišljanja. To su poticanje i razvoj talenata pojedinaca, raznovrsnosti i pojedinačnosti, a preko zajedništva djelovanja. Naziv preuzet iz književne stilistike – *concordia discors* – odnosno suglasje nesuglasja na odgovarajući način označava razvoj osobnosti i slobode izraza, a sve u zajedništvu – suglasju.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Nikola Koščak

„Tjedan hrvatske kulture“

Junaci u kvizu, zvijezde u pjevanju

U sklopu HOŠIG-ova „Tjedna hrvatske kulture“, između 21. i 25. studenoga 2016. održan je i povijesni kviz i natjecanje u pjevanju „HOŠIG traži zvijezdu“. Posrijedi su dva najomiljenija sadržaja u okviru tradicijske školske manifestacije, koji su se i ove godine s nestrpljenjem iščekivali.

Pobjednice natjecanja u pjevanju u društvu žirija

„*Historia est magistra vitae*“ / „*Povijest je učiteljica života*“ kaže latinska izreka, koju volimo često i citirati, no koliko je ona istinita, dokaz je sama povijest. Latinske izreke nisu bile među ovogodišnjim pitanjima povijesnoga kviza naslova „Sjećanje na junake“, ali su pitanja bila u svezi s 450. obljetnicom Bitke kod Sigeta i pogibije Nikole Šubića Zrinskoga. Pitanja je i ove godine sastavila profesorica povijesti Rita Grbavac. Veselo je to nadmetanje u kojem su sudjelovale mješovite družine, pet učenika i razrednik, od viših razreda osnovne škole do gimnazijalaca. Družine su unaprijed dobile pismeni materijal za pripremanje na kviz. Profesorica Grbavac i ove je godine brižno odabrala pitanja, među kojima je bilo primjerice: Napiši godinu opsade Sigeta rimskim brojevima, ili pitanje iz heraldike: Kojem gradu pripada grb i što simboliziraju dva lava na njemu, na slici poj karti Mađarske označi grad Siget... i kada već pomalo splasne koncentracija sudionika, pojave se puzzle ili pronalaženje razlika između slika. Naravno, za odgovore bilo je određeno vrijeme. Odgovore je vrednovao tročlani odbor, na čelu s profesorom povijesti Žoltom Ternakom, te članice profesorica povijesti Klara Bende Jenjik i gimnazijalka 10. razreda Evelin Rapić. Ovogodišnji su „junaci“, pobjednici kviza gimnazijalci 11.a razreda: Henrietta Szász, Fruzi Czine, Virág Kepes, Ivan Momirov i Dušan Grković, skupa s razrednicom Marijom Šajnović. Svim sudionicima uručen je poklon-paket Spomen-odbora „Nikola Zrinski“ koji je, zahvaljujući njegovu predsjedniku Jánosu Hóváriju, podupirao nadmetanje.

Vrvjelo je školsko predvorje i 23. studenoga, naime djevojke su se pripremale na natjecanje u pjevanju. Namještali su se mikrofoni, tonovi i zvukovi. Opipljiva je bila trema pjevačica, koju su sve trebale svladati kako bi postale HOŠIG-ovom zvijezdom,

pobjednicom. Njihove su nastupe ocijenile: pjevačica Viven Graf, nastavnica Monika Režek i gimnazijalac Martin Benceš. Na natjecanje u pjevanju prijavile su se učenice 4. razreda: Mila Marlyin, Laura Hirsch, Míra Döhrmann, Eszter Szalóky-Nagy, odabrale su pjesmu „Puštam sve“ iz crtanoga filma „Snježno kraljevstvo“, polaznica 5. razreda Nina Šindik otpjevala je pjesmu hrvatske dive Josipe Lisac „Gdje Dunav ljubi nebo“, učenica 8. razreda Maja Šindik odabrala je Severininu pjesmu „Bacila je sve“, gimnazijalka 9.b razreda Eliza Gárdos izvela je pjesmu Lane Jurčević „La la land“, gimnazijalka 12. razreda Vivien Berenji ponovno je pjevala pjesmu svoje miljenice Nine Badrić „Dani i godine“, te gošća osječke ustanove Vivien Varga na mađarskome jeziku otpjevala je pjesmu „Gabriel“ od Magdi Rúzsa (izvorno na hrvatskom izvodi je Doris Dragović). Program su vodili Mia Barbir i Ivan Momirov. Ako poznajete pjesme i njihove izvođačice, na prvi se pogled zaključuje da ovogodišnji odabir nije nimalo lagan. Zahtjevne su to pjesme. Ton glasa, disanje, koliko je natjecateljica prisvojila pjesmu, čistoća glasa... i mogli bismo nastaviti niz kriterija ili na što sve treba pripaziti pri pjevanju. Ali svakako trebamo naglasiti da je riječ o hrabrim zvijezdama koje nikada ne padaju, nego svjetlucaju na nebu. Imale su hrabrosti, kako često govorimo, istrgnuti se iz kupaonice, dnevnoga boravka ili svoje sobice i stupiti pred publiku. No jača polovica planeta i ovoga je puta samo iz redova gledateljstva pratila zbivanja u predvorju. Rodio se i rezultat. Treće je mjesto osvojila učenica 4. razreda, drugo Vivien Varga, a ovogodišnja je pobjednica ponovno Vivien Berenji. Po glasovima publike nagrada je pripala i Nini Šindik.

Ne zaboravite: „Noć je prekrasna, na nebu zvijezde sijaju / Osmjesi tvoji prijaju svakom od nas / Ti si najljepša, izgledaš kao kraljica / Kraj tebe zvijezda Danica gubi svoj sjaj“, kako to pjeva sastav Daleka obala.

Kristina Goher

Ovogodišnji pobjednici kviza

Božićna svetačnost sambotelskih Hrvatov sa Zadranima

„Nebeski pir... / Meseč, zvijezdice... / božićni mir, porod Divice / u štalici, / za siromahe / -dite, dici- / za te i za me. – Duša Lajoša Škrapića je capetala med nama 17. decembra, u subotu otpodne, prilikom svetačnosti sambotelskih Hrvatov, kad je potpredsjednica Hrvatske samouprave Dora Horvat-Raffai citirala njegovu pjesmu naslova Na Božić. Ovdje su u prigodnoj atmosferi svečevali mali i odrasli, okupljeni oko Hrvatske čuvarnice, Društva sambotelskih Hrvatov i gradske Hrvatske samouprave, a za ovu priliku je dospila u naš varoš i delegacija iz Zadra, produživši svoj put od Serdahela do Sambotela.

Prekrasni program dice Hrvatske čuvarnice

– Dragi Hrvati, roditelji i djeca, vaša djeca koja budu naslijedila vas, uvijek će biti razlog da dođe ovamo i hrvatski veleposlanik. Hvala Bogu! Meni je drago vidjeti svugdje Hrvate, a njih ima dosta u Mađarskoj i mi smo ponosni Hrvati! Ja volim kada govorite gradišćanskohrvatski jezik. Nemojte slušati one koji vam kažu da Gradišćanci moraju govoriti književni jezik. Ne morate, ali govorite gradišćanski, jer mi to želimo čuti, a ne čitati iz knjiga da je postojao nekada gradišćanski jezik. Vi ste bogatstvo, vi ste blago i kinč hrvatskoga naroda i budite gizdavi na sve to, što imate – je uz ostalo rekao u svojem svečanom govoru hrvatski veleposlanik dr. Gordan Grlić Radman ki je ujedno prikladao i pozdrave predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, ka je ta dan boravila, ne tako daleko od nas, u Čakovcu. Pravoda hrvatski diplomat nije došao s praznim rukama, nego je uz hrabrujuće riči prikladao i cijeli red darov za najmladje tako, kot i za odraslene. Iz hrvatske diplomacije je bio nazočan na proslavi još Rajko Dumančić, general, bivši vojni ataše u Budimpešti, danas djelatnik Ministarstva obrane, a posredstvom prof.

Hrvatski veleposlanik dr. Gordan Grlić Radman u društvu Lasloa Škrapića, predsjednika gradske Hrvatske samouprave

Sveučilišća u Zadru, Roberta Bacalje i Smiljane Zrilić, pročelnice Odjela za izobrazbu učitelja i odgojitelja, u nazočnosti počasnoga rektora spomenute ustanove prof. dr. Ante Uglešića, dopeljana je desetočlana delegacija iz Pomurja u Sambotel. Pozivu su se ovput odazvali na spravišće i bivši rektor sambotelskoga Sveučilišća dr. Karlo Gadanji ter profesorica Katedre za hrvatski jezik i književnost u Sambotelu dr. Žužana Meršić. Svečani program su začeli trumbitaši Simfonijskoga orkestra Savaria, zatim su mališani Hrvatske čuvarnice oduševili publiku s prekrasnim jačkama i pjesmicama u čekanju maloga Jezusa, a bilo je, naravno, ovde i tamburaške glazbe i jačke zahvaljujući sambotelskim tamburašem i jačkarom „Djurdjice“.

Zadarski gosti u zaufanju buduće suradnje su za Božić darovali knjige, turistička izdanja Zadra, slatkiše za dicu, a zamislite, na naši stoli su se našli toga dana i dalmatinski specijaliteti, ukusne fritule. Kako je rekla Smiljana Zrilić pri okruglom stolu za svečanošću, jur petnaest ljet dugo se dohadja iz Dalmacije u Serdahel, sad je potpisana povelja o suradnji, ali već je došlo vrime i za prvi susret sa Sambotelom. – I ovdje se čuje hrvatski jezik i mi smo zbog toga sretni! Možda će se i ovdje naroditi neka surad-

Zadarska delegacija sa sambotelskimi Hrvatima

nja, najt će se nekakva ideja, neka alternativa za zajedničko razmišljanje, nešto slično, kako to već godinama radimo u Pomurju – je podilila svoje oduševljenje zadarska gošća, a Robert Bacalja, za čije vrime je pokrenuto i kontaktiranje sa zalskimi Hrvatima, predložio je pri diskusiji da u okviru projektov EU-a skupno se natica za potporu različitih obrazovnih programov. Jedan bi bio iz toga, dokumentiranje gradišćanskohrvatskoga govora i kulture. Gosti su pogledali u Jászaijevoj ulici i novoopremljenu prostoriju budućega 1. razreda u Sambotelu, a pred emotivnim rastankom su pravoda zaželjili jedan drugomu blagoslovljene svetke, dobro zdravlje, čuda sriće i u novom ljetu.

Deset bogatih godina KUD-a „Podravina“

KUD „Podravina“ utemeljen je u Barči prije deset godina na poticaj Novoseljanina Pište Jankovića. Članovi su KUD-a Hrvati iz okolnih podravske sela koji su se doselili u Barču iz Lukovišća, Brlobaša, Potonje, Novog Sela, Martinaca, ali su se društvu pridružili i drugi ljubitelji hrvatskih plesova, kulture, folklor, pjesama i glazbe.

Naravno, tijekom ovih deset godina i članstvo se promijenilo, neki su otišli, a umjesto njih pridružili su se novi ljudi koji neumorno sudjeluju na probama, nastupima. Na početku nisu imali sreću što se tiče nošnje, nisu svi imali svoju nošnju. Sada je sve žene imaju, a obnovljena je i muška nošnja. Nemaju svoju tradiciju jer nisu svi hrvatskog podrijetla, a i Barča je grad, zbog toga su u teškoj situaciji, stoga im je najpreči cilj očuvanje i njegovanje hrvatskih običaja koje su zapamtili od svojih starih, te da one koji nisu s hrvatskog podrijetla, ili su djeca mješovitih brakova upoznaju s našim običajima, plesovima i pjesmama, te da sve ovo predaju sljedećem naraštaju. Tijekom ovih deset godina kalendar KUD-a uvijek je pun s nastupima, navlastito ljeti kada potkraj gotovo svakog tjedna imaju nastup. U Podravini česti su gosti na raznim programima, tako u Novom Selu, Potonji, Brlobašu, Foku, Lukovišću, Martincima, Starinu, Dombolu, Bojevu, Izvaru, ali i u drugim krajevima Mađarske gdje žive Hrvati, primjerice u Salanti, Kulinju, Harkanju, Kapošvaru, Mlinarcima, Sumartinu, Csokonyavisontí, a i u Hrvatskoj su bili rado viđeni gosti, npr. u Biogradu na Moru i Bjelovaru te još na mnogo mjesta. Naravno, više puta su se predstavili i u Barči na Danu grada, na sajmu, priredbama mjesnog doma kulture i hrvatskim balovima. Najvažnijim nastupima smatraju one iz prethodnih godina kada zajedno su s lukoviškim KUD-om Drava nastupili na Vinkovačkim jesenima, u emisiji „Lijepom našom“, na Božićnom koncertu u Pečuhu, te na snimanju filma „Bučura u Podravini“. Posebno im je drago da su imali mogućnost već drugi put nastupati na državnom Danu Hrvata, gdje su predstavili šarolik i prekrasan program s ostalim podravskim KUD-ovima. Lani su se odazvali pozivu iz Beča, gdje su se predstavili tamošnjim Hrvatima, a dan prije imali su nastup u Koljnofu i Šopronu jer su htjeli bolje

upoznati mjesta gdje žive Hrvati u Mađarskoj. Barčanski KUD Podravina već nekoliko godina njeguje prijateljsku vezu sa zborovima „Sloga“ iz Hreljina i „Martin Matetić“ iz Jadranova. U sklopu ove prijateljske veze, suradnje boravili su 2014. i 2015. godine u Rijeci, a u srpnju 2015. nastupili su na priredbi „Margaretino leto“ u Bakru. Taj je boravak služio i za odmor, za upoznavanje matice, u okviru čega pogledali su Rijeku, otišli u Crikvenicu i Opatiju. Prije nekoliko godina na kvalifikacijama u Mađarskoj, među tradicionalnim skupinama dobili su odličje: Izvrsno ocijenjena

skupina. Tražili su pomoć pri uvježbavanju pjesama i plesova, a pomaže im Vesna Velin. Na nastupima prati ih pečuški Orkestar „Vizin“. U njihovu su repertoaru ponajprije podravske pjesme i plesovi, budući da i KUD nosi ime Podravina, a odigrali su Prelo, Bučuru, a plešu i neke baranjske plesove. Ove godine u Kaniži na Danu Hrvata Kulturno-umjetničko društvo „Podravina“ nagrađeno je odličjem za osobit doprinos na području kulturnog života Hrvata, koje je ponosno preuzela Anica Popović Biczak, predsjednica KUD-a.

L. G.

LUKOVIŠĆE – Dana 6. prosinca nije samo sveti Nikola iznenadio djecu lukoviškoga narodnog vrtića, kaže za Hrvatski glasnik njegova voditeljica Aliz Iberpaker. U ime mjesne Romske narodne samouprave djecu je slatkišima i voćem obradovao njezin predsjednik József Csonka. Istog su dana vrtić posjetili i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp te im poklonio pribore za crtanje. Djecu su posjetili i Jozo Solga i Ruža Bunjevac koji su u ime Hrvatske samouprave Šomođske županije polaznicima vrtića uručili prigodne darove.

Mala stranica

Bogojavljenje ili Sveta tri kralja

Dana 6. siječnja obilježava se jedan od najstarijih katoličkih blagdana – Sveta tri kralja ili Bogojavljenje, kojim ujedno završavaju božićni blagdani. Prema događajima opisanim u evanđelju po Mateju, tri su kralja ili mudraca „s istoka“, Gašpar, Melkior i Baltazar, prateći betlehemsku zvijezdu repaticu, došli u Jeruzalem pokloniti se novorođenom Isusu. Pritom su mu darovali tri simbolična dara – tamjan kao Bogu, zlato kao kralju na nebu i plemenitu mast (smirnu) kao čovjeku. Postoji tradicija vezana uz obilježavanje blagdana Sveta tri kralja. Na taj dan skidaju se ukrasi s božićnog drvca i spremaju za iduću godinu, blagoslivljaju se kuće i voda.

Započni novu godinu s osmijehom

Proslava

Ulazi pijanac u krčmu i viče s vrata:

- Sretna nova godina svima!
- Konobar ga pogleda preko oka:
- Budalo pijana, koja nova godina, tek je listopad!
- Pijanac zatetura i uhvati se za glavu:
- Ajoj, ubit će me žena, nikada tako kasno nisam došao kući s proslave...

Konzerva

Zbog krađe u prodavaonici žena se nađe pred sudom:

- Što si ukrala?
- Konzervu bresaka.
- Koliko je bilo bresaka u konzervi?
- Pa, bilo je šest.
- Šest dana pritvora!

Kad iz pozadine vikne muž:

- Gospodine suče, ukrala je i konzervu graška!

U novu godinu kreni u odličnoj formi

Početak godine mnogi od vas donesete neke odluke za svoj bolji život, međutim nakon nekoliko tjedana te se odluke rasprše. Kada shvatite zašto do sada niste uspjeli biti ustrajni u svojim odlukama, znat ćete što trebate promijeniti. Evo nekoliko savjeta kako zadržati svoje odluke:

- Imajte realna očekivanja. Velike se promjene mogu događati postupno. Prvo se odlučite za manju promjenu.
- Nađite si nadahnuće, inspiraciju. Stavite u svoju sobu neke slike koje vam pokazuju cilj.
- Nađite si vremena za svoje tjelesne aktivnosti. Lakše je s vježbom početi ujutro, jutarnje vježbanje dobro dođe za razbuđivanje i podizanje energije.
- Ostavite svoj mobitel na nekoliko sati. Svijet neće stati ako se na sat ili dva odvojite od svojeg elektroničkog ljubimca. Vidjet ćete da ćete imati mnogo više vremena za druge stvari.
- Okružite se osobama koje se bave sportom, one će vam biti poticaj, motivacija.

Knjiga

Baka kaže unuci:

- Ove godine od mene možeš zaželjati jednu lijepu knjigu.
- Kaže unuk:
- Odlično, želim si tvoju štednu knjižicu.

Čestitka

Ulazi mladić u knjižaru i pita:

Imate li novogodišnje čestitke na kojima piše: „Mojoj jedinog ljubavi.“

Prodavačica odgovori:

- Svakako, izvolite.

Mladić reče:

- Dajte mi desetak komada.

Međunarodni glazbeni festival

Natjecanje u a capella pjevanju

Kotoripčani s profesoricom Vidović

Kotoripska Osnovna škola Jože Horvata bila je u srijedu domaćin Međunarodnoga glazbenog festivala u a capella pjevanju u kojem su sudjelovali kotoripski, draškovečki i keresturski osnovci. U natjecanju je sudjelovalo 16 učenika dobi od drugog do osmog razreda, a njihovo su pjevanje ocjenjivali Margit Mirić, ravnateljica draškovečke osnovne škole, Henrieta Novak, učiteljica hrvatskoga jezika iz Kerestura, i Robert Katanec, učitelj razredne nastave iz škole domaćina. Sa svima njima usklađivala je Klaudija Vidović, profesorica glazbene kulture u školi domaćina. Ona reče

da je najsavršenije glazbalo ljudski glas isklesan preko glazbala, a posebnu ljepotu mu daju djeca.

Natjecatelji su bili podijeljeni u četiri kategorije: učenici prvih i drugih razreda, trećih i četvrtih, petih i šestih i sedmih i osmih razreda. Svi su oni pjevali međimurske narodne skladbe, i to tako dobro, prema riječima ocjenjivača, da im je bilo vrlo teško odrediti najbolje.

Ipak, u kategoriji najmlađih pobijedila je Kiara Cenko iz Kotoribe sa skladbom Vuprem oči. Dora Zvošec, iz škole domaćina, bila je najbolja u kategoriji trećih i četvrtih razreda sa skladbom Klinčec stoji pod oblokom. Dej mi, Bože naziv je skladbe s kojom je pobijedila u kategoriji petih i šestih razreda Vivien Buda iz Kerestura, a Pavel Sabolić, sa skladbom Deca, moja deca, bio je najbolji u kategoriji sedmih i osmih razreda.

Svi su učenici nagrađeni zahvalnicama, najbolji diplomama i prigodnim nagradama jer su ih doista zavrijedili. Predala im je Snježana Matoš, ravnateljica škole domaćina koja je izrazila radost što je njihova ustanova probila led u natjecanju koje će postati tradicijom i za koje vjeruje da će ga u budućnost podržati i ostale škole mađarskog dijela Pomurja.

Doprinos glazbenoj svečanosti dali su zbornski pjevači škole domaćina, ženska vokalna skupina i mladi tamburaši. Njih su za nastup pripremili Klaudija Vidović i Nenad Podgorelec.

Idejna začetnica ovoga glazbenog natjecanja bila je Margit Mirić ističući da se ono uklapa u kalendar međunarodne suradnje pomurskih osnovnih škola te draškovečke i kotoripske ustanove.

Mladen Grubić

Županijska samouprava nadalje smatra važnim ulaganje u mlade

Hrvatska samouprave Zalske županije 6. prosinca u Keresturu je održala svoju zadnju sjednicu u 2016. godini, odnosno javnu tribinu. Od sedam zastupnika odazvalo se šest, te voditeljica Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin”. Pošto je predsjednica Marija Vargović pozdravila sve nazočne, sjednica se odvijala po zakazanome dnevnom redu, prihvaćena su izuješća o proteklom razdoblju i doneseno je još nekoliko odluka o zadatcima do kraja godine.

Zastupnici su razgovarali o uspješnosti Dana Hrvata u Kaniži, o objavljivanju posebnog izdanja Hrvatskoga glasnika, predsjednica je izvijestila o pristizanju rječnika za hrvatska naselja, o ostvarenju Susreta hrvatskih zborova. Donesene su odluke o organiziranju Adventskog koncerta, o narudžbi Hrvatskoga glasnika za sljedeću godinu, o prihvatu dodatnih troškova u svezi s održavanjem Hrvatskoga državnog dana, odnosno o isplati stipendija studentima. Nakon sjednice održana je i javna tribina, nažalost, nije bilo zainteresiranih, svejedno su zastupnici saželi cjelogodišnji rad Samouprave. Zahvaljujući aktivnostima, Samouprava je za ostvarivanje svojih programa i zadataka za tekuću godinu dobila maksimalnu diferenciranu potporu. Osim te potpore, uspješno se natjecala na narodnosnim programima Ministarstva ljudskih potencijala od kojih je ostvarila ljetni Tamburaški kamp i Tjedan Zrinskih. Samouprava se kandidirala i za europski projekt prekograničnoga Interreg programa, o čemu zasada nema informacija je li prihvaćen ili nije. Samouprava je smatrala najvažnijim ulaganje u mlade, to je činila s njihovim uključivanjem u razne programe. Prilikom organiziranja vjerskih programa uvijek su bili uključeni i mladi, priređena je Đačka konferencija o Zrinskima, organiziran je niz programa za trajanja Tjedna Zrinskih u okviru kojeg su za osnov-

noškolce priređeni programi, predavanja, izlet u Siget, Čakovec. Mladi su sudjelovali i na raznim državnim programima, npr. na Festivalu Mikrofon, Biciklijadi, na Danu Hrvata nastupilo je mnoštvo mladih izvođača, počev od izložbe do kulturnog programa. Županijska je samouprava utemeljila stipendiju za učenike koji studiraju na hrvatskom polju, troje ih je dobilo jednokratnu stipendiju u iznosu od 50 tisuća forinta. Organizacija je opskrbila škole i knjižnice Hrvatsko-mađarskim i Mađarsko-hrvatskim rječnicima. Budući da zalski zastupnici smatraju važnim budućnost mladih, pokušali su informirati pomurske škole i o mogućnosti preuzimanja narodnosnih škola od strane mjesnih narodnosnih samouprava, organizirano je više foruma na tu temu, u Pomurju su gostovali i predstavnici koljnofske hrvatske škole i samouprave kako bi izvijestili zainteresirane o iskustvima preuzimanja škole. Keresturska osnovna škola i Hrvatska samouprava pokrenule su postupak preuzimanja škole, međutim zbog nepoznatih razloga dopuštenje nije dobiveno, u Serdahelu nastavnički zbor izasnio se da želi ostati u državnim rukama, stoga postupak nije pokrenut. U raspravi u svezi s djelovanjem organizacije svi su se suglasili da treba nadalje pripaziti na mlade, uključiti ih u kulturni i društveni život hrvatske zajednice.

beta

Gradišćanski adventski koncert u Sambotelu

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Hrvatsko kulturno i vjersko društvo u Sambotelu i Hrvatska samouprava Željezne županije po nekoliko ljet ponovo su pozvali sve pjevačke zборе Željezne županije na sambotelški Gradišćanski adventski koncert. Tako nije ni slučajno da na drugoj adventskoj nedilji okupili su se jačkari i jačkarice uprav u Salezijanskoj crkvi ka je posvećena sisačkom biskupu Sv. Kvirinu ki je u Savariji preminuo mučeničkom smrću zavolj svoje vjere i kršćanske nauke.

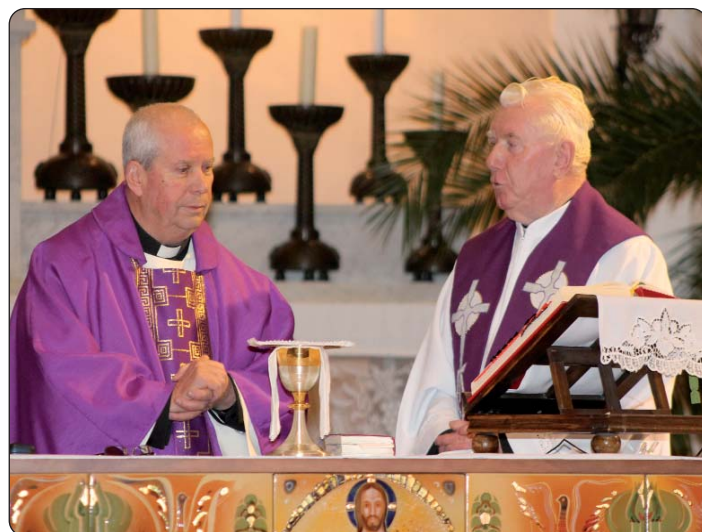
Zbor crkve i Župe Tijela Kristova, Sopot, Zagreb

U 14.30 uri oko dvisto ljudi je pozdravio Vince Hergović, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, i svaki korus je redom imao svoj nastup pred oltarom. Koje bogatstvo od crikvenoga jačenja ima dotična županija, i to tako da čeprški zbor je morao otpovidati gostovanje zbog bolesti; mogli smo viditi i čuti ovom prilikom u kompaktu: Petroviske „Ljubičice“, židanski ženski zbor „Peruška Marija“, četarski mišoviti zbor „Rozmarin“, „Danica“ iz Bika uz harmaniju Janoša Viraga, šički „Slavuj“, nardarski zbor za koga je ov zadnji period osobito bio gust u gostovanji, prisički „Zviranjak“, najbrojniji po članstvu sambotelške „Djurdjice“, kiseška „Zora“ uz tamburašku glazbu i ne na kraju mišoviti crikveni zbor župe Tijela Kristova, Sopot, koji jur 16 ljet dugo djeluje kraj Zagreba, s voditeljicom profesoricom Mateom Petrić. Da je zbor iz Novoga Zagreba toga dana doputovao u Sambotel, zapravo tomu je „kriv“ Valentin Radonić ki gostujući nedavno i na Hrvatskom danu u Čepregu, dobio je želju da svoj

U prekrasnoj crkvi Sv. Kvirina

zbor poveže u zajedničtvu s Gradišćanskimi Hrvatima i kako mu se je ostvarila želja, uspjeli su sudjelovati i na najvećem adventskom koncertu Hrvatov ovoga kraja. – Ono što sam tribao doživiti u Sambotelu danas, to sam i doživio, pohodeći crikvu Sv. Martina, a u Salezijanskoj crkvi pjevati pred ovakovim auditorijem, jer vaši pjevači svi znaju, što more značiti zbornsko crikveno pjevanje, jednostavno je bilo fantastično. A mi, mi smo dali sve od sebe! Toliko divnih ljudi smo ovde upoznali da šteta bi bila ne biti ponovo s njimi. Tako da morem reći, želja vliče ponovo viditi ove drage ljude! – naglasio je zagrebački pjevač sa širokim smihom na licu.

Mašu su služili don Ante Rotim i Štefan Dumović

Za koncertom je Štefan Dumović, židanski farnik, skupa s donom Antom Rotimom, hrvatskim duhovnikom u mirovini, služio svetu mašu, a crikveni obred su polipšali jačkari i jačkarice zbora „Sv. Cecilija“ iz Sambotela. Druženje je uz bogate stole nastavljeno u bližnjem Brennerovom obrazovnom centru, a tamo nas je konačno i toplina ulovila, ne samo u atmosferi, nego i u temperatura, ali najjače nam moru srca stopliti misli dona Ante Rotima ke su rečene na samom rastanku novih prijateljev: – Došao sam iz naše metropole, iz Zagreba, i prošavši toliko kontinenata od Afrike do Australije i Amerika, uvijek susrećem među našim ljudima, izvan Hrvatske, srce neotuđivo. Hrvatsko i ponosno, i želim da ostanu jaki! Uvijek na istoj razini vjere i dara ponosa i ljubavi, a to im izgleda ne manjka nigdje, jer su tako rođeni i ne žele biti pokopani bez cilja, nego da otkriju svjetlo u Gospodina. To smo osjetili u srcu ovih ljudi, ne jedanput kad sam se susretao od pojedinih mjesta u Gradišću, do toga ovdje, danas mjesta, gdje smo imali misu, deset zborova u adventskom vremenu, u radosnom iščekivanju Mesije, koji je nezamjenjiv, bez obzira što je pomutnja u svijetu. Njega moramo naći u toj blizini koju ćemo osjetiti u toplini božićnoga blagdana i njega moramo osjetiti i u konačnici njegove pobjede i vječne radosti...

Bespovratna sredstva iz fondova EU-a

Tradicionalna manifestacija posvećena promicanju obrtništva i gospodarstva, 19. Obrtnički i gospodarski sajam Koprivničko-križevačke županije, otvoren je 11. rujna. Otvaranju je pribivala i generalna konzulica Vesna Haluga u ime generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu.

Generalna konzulica Vesna Haluga, Melita Birčić, ravnateljica Razvojne agencije PORA, Zoltán Pámer iz Logframe Consulting Office

Godine 2016. na sajmu, koji je trajao od 11. do 13. studenog u Križevcima, proizvode i usluge izložio je 251 izlagač. U okviru sajamskih događanja održan je okrugli stol na temu „Bespovratna financijska sredstva za poduzetnike u okviru programa prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020. – PP light Scheme“ te poslovni susret (B2B) hrvatskih i mađarskih poduzetnika u organizaciji Koprivničko-križevačke županija uza suorganizaciju Grada Križevaca, Hrvatske gospodarske komore, koprivničke Županijske komore, Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije, Razvojne agencije Pora i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu. Pri generalnom konzulatu otprije godinu i nešto dana oformljen je Poslovni klub hrvatskih poduzetnika u Mađarskoj, na čelu s Markom Győrváriem, čiji su članovi u velikom broju sudjelovali okruglom stol.

Nazočne su pozdravili Melita Birčić, ravnateljica Razvojne agencije PORA, generalna konzulica Vesna Haluga te Zoltán Pámer u ime Logframe Consulting Office iz Pečuha, koji je prikazao PP LIGHT SCHEME – programa namijenjenog poduzetnicima u okviru programa prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.

U okviru Programa INTERREG V-A Programa suradnje Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020. Prioritetna os 1. – Povećanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika, prvi put se očekuju natječaji za bespovratna sredstva koji će biti namijenjeni poduzetnicima. Pámer je prikazom PP light scheme odredio moguće korisnike i njihove uloge, prihvatljivost aktivnosti te pitanja oko državnih potpora, provedbe javne nabave, uloge

razvojnih agencija u projektu i vrednovanju projektnih prijedloga te način provedbe odobrenih projekata, način izvješćivanja i plaćanja odobrenih troškova. Prvi natječaji za bespovratna sredstva za poduzetnike u okviru INTERREG V-A Programa suradnje Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020. očekuje se ovih dana. Radi se o ukupnim sredstvima od 11 milijuna eura bespovratne pomoći s maksimumom do 180 tisuća eura po vodećem partneru u projektu s obje strane, ukupno oko 360 tisuća eura, od čega 75 % bespovratnih sredstava. dakle 130 tisuća eura po partneru. Na susretu je sudjelovalo 68 poduzetnika, iz osam hrvatskih županija i četiri mađarske županije. Načelo prijave odvija se u dva kruga, a veoma je jednostavno. I prvom krugu u wordu nekoliko stranica s opisom projekta, ali se radi o projektima koje treba pretfinancirati.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i ulaganja (HAMAG-BICRO) putem svojih inovacijskih programa nastoji motivirati privatni i javni sektor na ulaganje u istraživanje i razvoj pružanjem financijske potpore inovativnim i tehnološki usmjerenim tvrtkama u Hrvatskoj, čulo se na okruglome stolu.

Europski fondovi zamišljeni su kao financijski instrumenti koji podupiru provedbu pojedine politike Europske unije u zemljama članicama. Jedna od najznačajnijih politika jest kohezijska politika za koju je Europska unija u financijskom razdoblju 2014. – 2020. izdvojila 376 milijarda eura iz proračuna.

Kohezijska se politika Europske unije financira iz 3 glavna fonda: KOHEZIJSKI FOND – namijenjen je državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90 % prosjeka dohotka u Europskoj uniji za financiranje projekata iz područja prometa i okoliša. EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ (EFRR) – za cilj ima jačanje ekonomske i socijalne kohezije u Europskoj uniji te smanjenje razvojnih razlika između njenih regija. EUROPSKI SOCIJALNI FOND (ESF) – potiče zapošljavanje i mogućnosti zaposlenja u Europskoj uniji.

Financijskoj perspektivi 2014. – 2020. na raspolaganju su i: EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ (EPFRR), EUROPSKI FOND ZA POMORSTVO I RIBARSTVO (EFPR) Ovih pet fondova nazivaju se i Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi).

U sklopu susreta, Robert Győrvári ukoliko je predstavio Poduzetnički centar Baranya koji djeluje od 1991. godine, a njegovi su piliri Sajam Gazdanapok u Selurincu, Kuća malih proizvođača i niz drugih istaknutih projekata.

Predsjednica PORE Razvojne agencije Podravine i Prigorja pozvala je nazočne da se dogovore oko mogućih zajedničkih projekata, čemu je slijedio obilazak 19. Obrtničkog i gospodarskog sajma u Križevcima i druženje.

Branka Pavić Blažetin